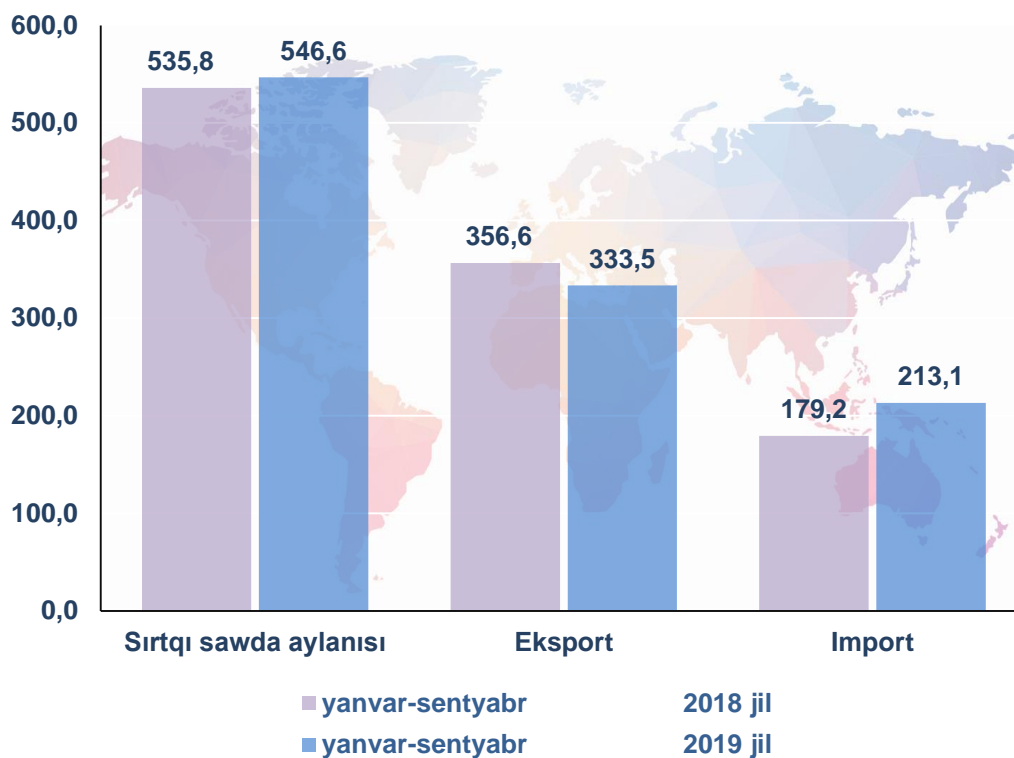

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ SIRTQI SAWDA AYLANISI

(2019 jil yanvar-sentyabr)

2019 jil yanvar-sentyabr ayları juwmaqları boyınsha, respublikada sırtqı sawda aylanısı 546,6 mln.AQSh dollardı qurap, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 2,0 payızǵa ósti. Sonıń ishinde, eksport kólemi 333,5 mln.AQSh dollarǵa hám import kólemi 213,1 mln.AQSh dollarǵa jetti. Sırtqı sawda aylanısı saldosi 120,4 mln.AQSh dollardı quradı.

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń sırtqı sawda aylanısı
(mln.AQSh dollari)

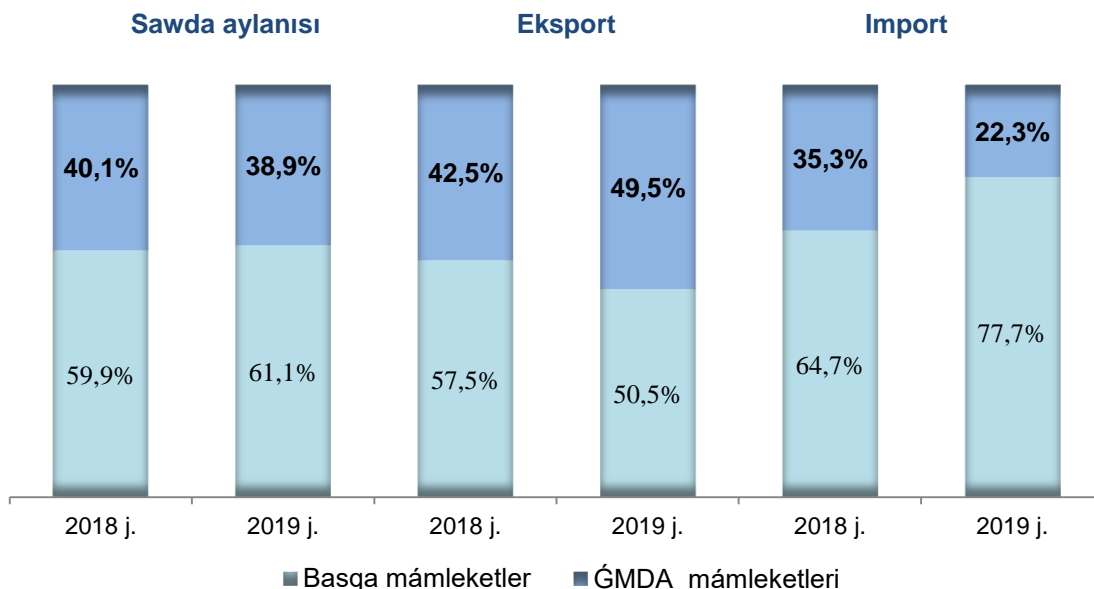

Usı jıldıń yanvar-sentyabr aylarında, respublika sırtqı sawda aylanısında ĞMDA mámleketleriniń úlesi 38,9 %di quradı, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 98,9 %di quraǵan, basqa mámleketlerdiń úlesi bolsa 61,1 % bolıp, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 4,1 %ǵa ósken. Sonday-aq, eksport kóleminde ĞMDA mámleketleri 49,5 %di, basqa mámleketler 50,5 %dı hám import kóleminde ĞMDA mámleketleri 22,3 %dı, basqa mámleketler bolsa 77,7 %dı quradı.

2019 jil yanvar-sentyabr aylarında respublika sırtqı sawda aylanısında

ĞMDA hám basqa mámleketlerdiń úlesi

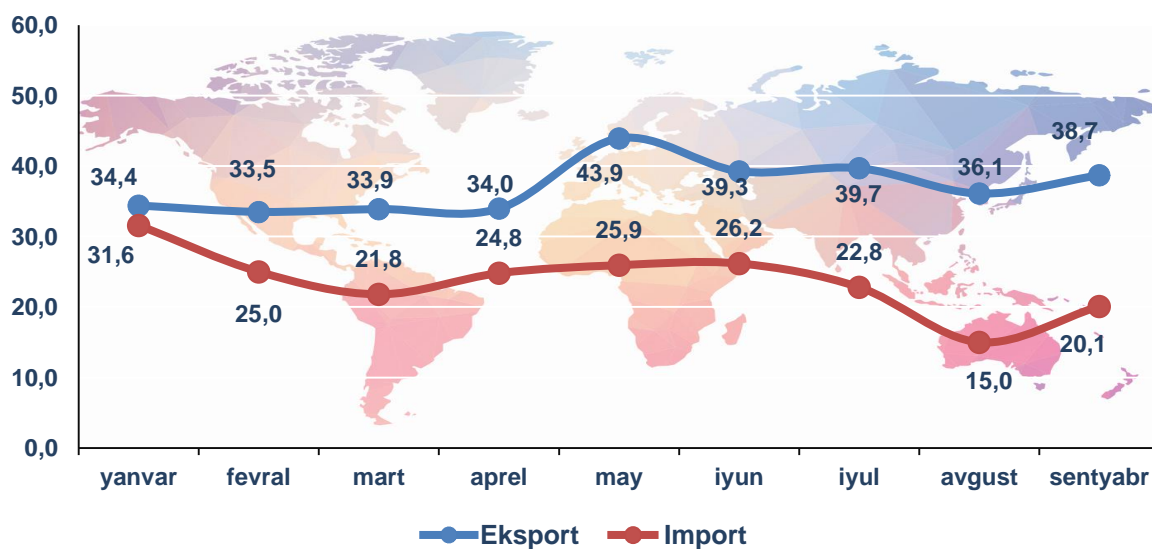
(ulıwma kólemge salıstırǵanda payız esabında)

Sonıń menen birge aytıp ótiw kerek, 2019 jıldıń sentyabr ayında eksport qılınǵan tovar hám xızmetler, avgust ayına salıstırǵanda 2,6 mln.AQSh dollarǵa kóp eksport qılındı hám 38,7 mln.AQSh dollardı quradı. Tovar hám xızmetler importı kólemi bolsa 20,1 mln.AQSh dollardı quraǵan bolıp, bul bolsa avgust ayına salıstırǵanda 5,1 mln.AQSh dollarǵa kóp.

2019 jil yanvar-sentyabrde tovar hám xızmetlerdiń aylıq eksport-import kórsetkishleri dinamikası

(mln. AQSh dollar)

2019 jil yanvar-sentyabr aylarında respublika sırtqı sawda aylanısında joqarı úleske iye mámleketler izbe-izligi tómendegishe sáwlelengen:

**Respublika sırtqı sawda aylanısında
joqarı úleske iye mámleketler**

(mln.AQSh dollar)

Mámleket atı	Sırtqı sawda aylanısı	Eksport	Import	Sırtqı sawda aylanısı	
				úlesi%	ósım pátı%
Qıtay	140,0	82,7	57,3	25,6	112,4
Rossiya	138,6	110,4	28,2	25,4	96,3
Túrkiya	64,1	46,6	17,5	11,7	72,3
Qazaqstan	58,8	46,8	12,0	10,8	113,6
Koreya Respublikası	49,9	16,4	33,5	9,1	145,7
Latviya	18,0	14,3	3,7	3,3	79,7
Vietnam	11,5	0,0	11,5	2,1	197,2
Ullı Britaniya	7,5	0,0	7,5	1,4	4,9 e.
Iran	4,9	0,2	4,7	0,9	2,3 e.
Ukraina	4,9	2,1	2,8	0,9	48,6
Türkmenistan	3,5	0,4	3,1	0,6	194,3
Hindistan	3,4	0,4	3,0	0,6	6,2 e.
Qırğızistan	3,3	2,3	1,0	0,6	93,8

Respublikamızda sırtqı sawdanı qollap-quwatlaw hámde ĞMDA mámleketleri menen usı tarawdağı birge islesiwdi jánede bekkemlew boyınsha alıp barılıp atırğan is-ilájlar nátiyjesinde 2019 jil yanvar-sentyabr aylarında sırtqı sawda aylanısında ĞMDA mámleketleriniń úlesi 38,9 %dı quradı hámde sırtqı sawda aylanısı ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 98,9 %dı quradı. Basqa shet el mámleketleriniń respublika sırtqı sawda aylanısındağı úlesi 2018 jıldıń yanvar-sentyabr aylarında 59,9 %dı quraǵan bolsa, usı jıldıń sáykes dáwirinde sırtqı sawda aylanısındağı úlesi 61,1 %ǵa jetti.

**Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ayırım sherik
mámleketler menen sırtqı sawda aylanısı dinamikası**

(mln.AQSh dollar)

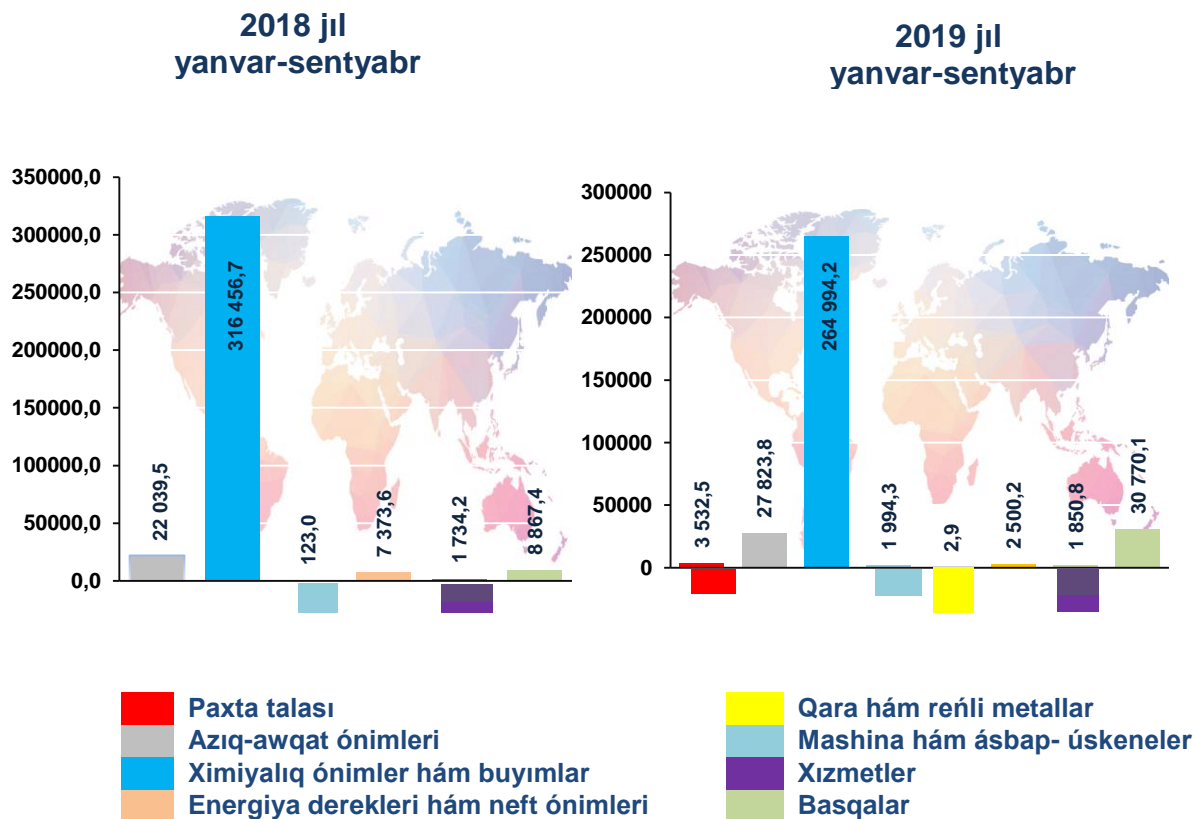
Mámleket atı	2017 jil yanvar-sentyabr	2018 jil yanvar-sentyabr	2019 jil yanvar-sentyabr
Qıtay	118,5	124,5	140,0
eksport	89,6	90,0	82,7
import	28,9	34,5	57,3
saldo	60,7	55,5	25,4
Rossiya	99,8	144,0	138,6
eksport	70,5	100,8	110,4
import	29,3	43,2	28,2
saldo	41,2	57,6	82,2
Túrkiya	99,2	88,7	64,1
eksport	92,7	77,9	46,6
import	6,5	10,8	17,5
saldo	86,2	67,1	29,1
Qazaqstan	33,6	51,8	58,8
eksport	32,4	42,4	46,8
import	1,2	9,4	12,0
saldo	31,2	33,0	34,8
Koreya Respublikası	18,7	34,3	49,9
eksport	0,5	6,2	16,4
import	18,2	28,1	33,5
saldo	-17,7	-21,9	-17,1
Latviya	30,2	22,6	18,0
eksport	29,8	19,2	14,3
import	0,4	3,4	3,7
saldo	29,4	15,8	10,6
Vietnam	0,5	5,8	11,5

Mámleket atı	2017 jil yanvar-sentyabr	2018 jil yanvar-sentyabr	2019 jil yanvar-sentyabr
eksport	0,5	1,0	0,0
import	0,0	4,8	11,5
saldo	0,5	-3,8	-11,5
Ullı Britaniya	0,7	1,5	7,5
eksport	0,0	0,0	0,0
import	0,7	1,5	7,5
saldo	-0,7	-1,5	-7,5
Iran	2,8	2,1	4,9
eksport	2,4	0,3	0,2
import	0,4	1,8	4,7
saldo	2,0	-1,5	-4,5
Ukraina	8,0	10,1	4,9
eksport	3,2	3,2	2,1
import	4,8	6,9	2,8
saldo	-1,6	-3,7	-0,7
Türkmenistan	0,2	1,8	3,5
eksport	0,2	0,2	0,4
import	0,0	1,6	3,1
saldo	0,2	-1,4	-2,7
Hindistan	0,6	0,6	3,4
eksport	0,3	0,1	0,4
import	0,3	0,5	3,0
saldo	0,0	-0,4	-2,6
Qırg'ızistan	5,0	3,5	3,3
eksport	5,0	3,5	2,3
import	0,0	0,0	1,0
saldo	5,0	3,5	1,3

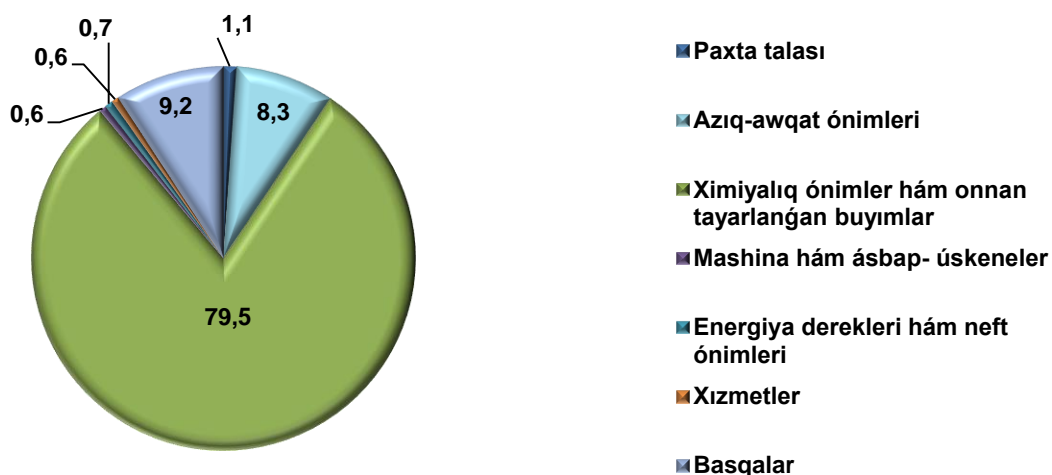
EKSPORT

2019 jil yanvar-sentyabr aylarında eksport kólemi 333,5 mln.AQSh dollarğa teń boldı. Eksport quramında tovarlar 99,4 payız úleske iye, bular tiykarınan ximiyalıq ónimler hám onnan tayarlanatuǵın buyımlar (79,5 %), azıq-awqat ónimleri (8,3 %) topaları úlesine tuwra kelmekte.

Tovar va xızmetler eksportınıń quramı (mıń AQSh dollari)

Tovar hám xızmetler eksportınıń úlesi, (%)

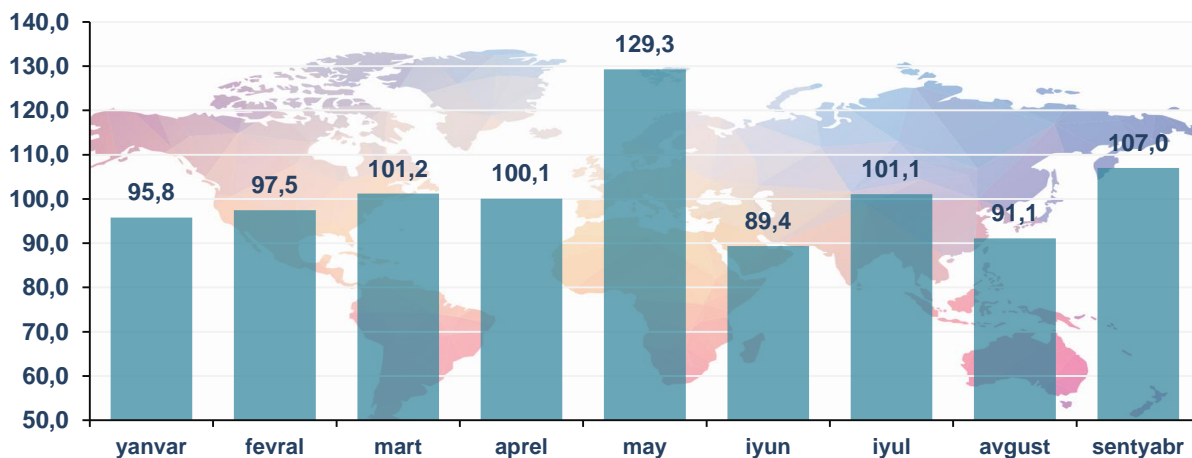

Eksport qurami

	Jámi			ЎGMDA mámleketleri			Basqa mámleketler		
	mln. AQSh doll.	ótken jilǵa salıstırǵanda, %	jámi kólemge salıstırǵanda, %	mln. AQSh doll.	ótken jilǵa salıstırǵanda, %	jámi kólemge salıstırǵanda, %	mln. AQSh doll.	ótken jilǵa salıstırǵanda, %	jámi kólemge salıstırǵanda, %
Eksport	333,5	93,5	100	165,0	108,8	100	168,5	82,2	100
Paxta talası	3,5	-	1,1	-	-	-	3,5	-	2,1
Azıq-awqat ónimleri	27,8	126,2	8,3	9,0	190,1	5,5	18,8	108,7	11,2
Ximiyalıq ónimler hám buyımlar	265,0	83,7	79,5	148,8	104,1	90,2	116,2	67,0	69,0
Energiya derekleri hám neft ónimleri	2,5	33,9	0,7	0,8	70,3	0,5	1,7	26,8	1,0
Mashina hám ásbap-úskeneler	2,0	16,2 e.	0,6	0,0	13,9	0,0	2,0	159,8 e.	1,2
Xızmetler	1,9	106,7	0,6	1,2	105,5	0,7	0,7	109,0	0,4
Basqalar	30,8	3,5 e.	9,2	5,2	3,5 e.	3,1	25,6	3,5 e.	15,1

Eksport qılınıp atırǵan tovar hám xızmetlerdiń aylar kesimindegi ósim pátleri boyınsha tómende keltirilgen maǵlıwmatlardan sonı kóriwimiz múmkin, usı jıldıń yanvar-sentyabr ayları dawamında eń joqarı ósim pátı may ayında gúzetilgen.

Tovar hám xızmetler eksportınıń ósim pátleri (ótken ayǵa salıstırǵanda,%)

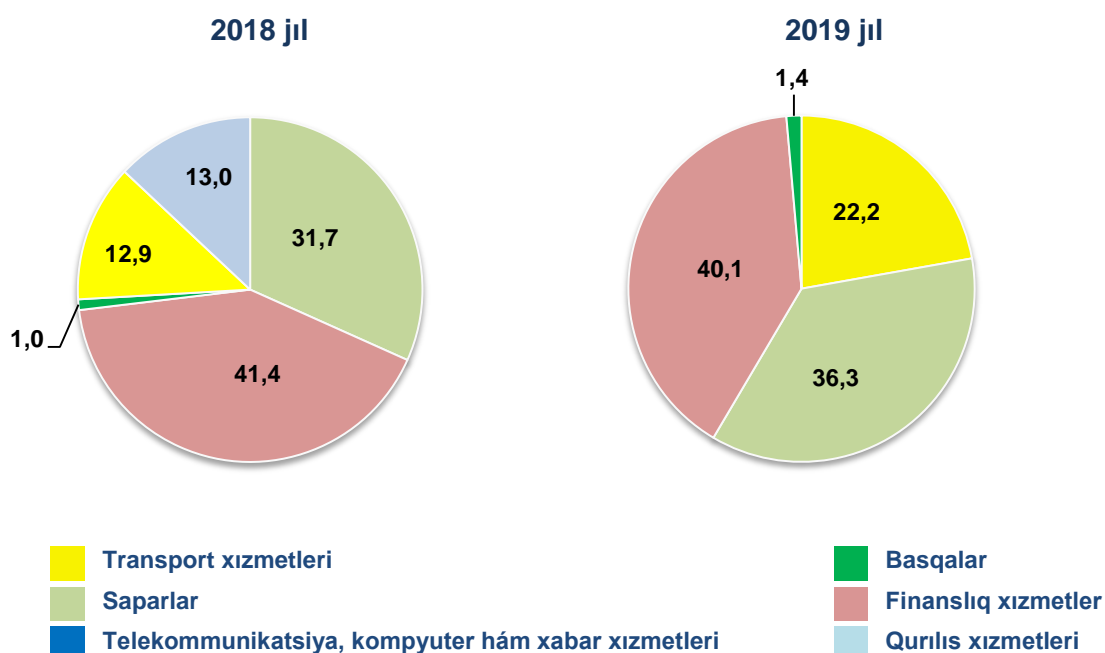

Sunday-aq, tovar hám xızmetler eksportınıń ósim pátleriniń analizine tiykarlanıp, 2019 jıldıń sentyabr ayında eksport qılınǵan tovar hám xızmetler avgust ayına salıstırǵanda 15,9 %ǵa kóbeygen.

Xızmetler eksportı kólemi 1,9 mln.AQSh dollardı yaǵnıy jámi eksport kóleminiń 0,6 %ın qurap, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 6,7 %ǵa óskenligi gúzetildi.

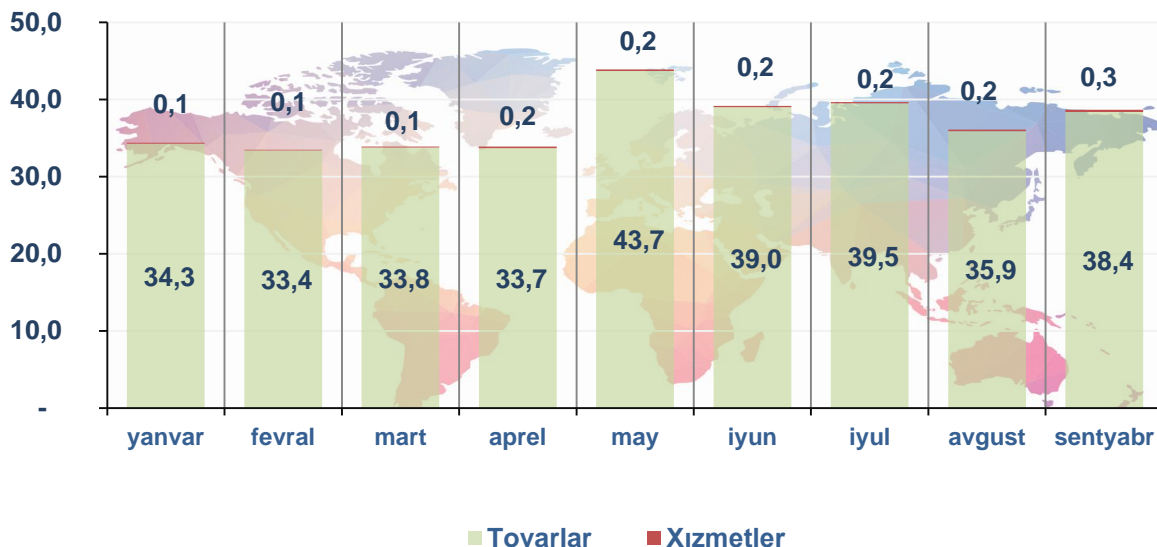
Xızmetler eksportı quramınıń tiykarǵı úlesi finanslıq xızmetler (40,1 %), saparlar (36,3 %) hám transport xızmetleri (22,2 %) úlesine tuwra keledi.

Xızmetler eksportınıń quramı, (%)

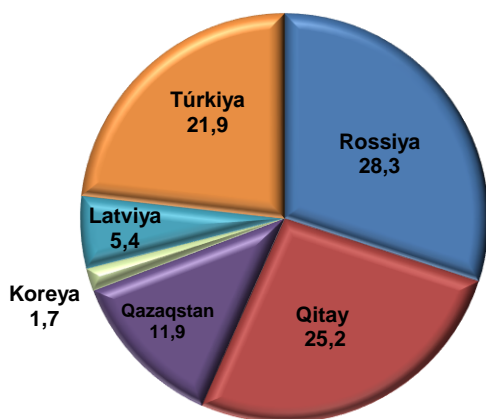
Tovar hám xızmetler eksporti dinamikası analizine kóre, 2019 jıldıń sentyabr ayı dawamında eksport qılınǵan tovarlar kólemi, avgust ayına salıstırǵanda 2,5 mln. AQSh dollarǵa kóp eksport qılındı hám 38,4 mln. AQSh dollardı quradı. Xızmetler eksporti bolsa 0,3 mln. AQSh dollarǵa jetken.

2019 jil yanvar-sentyabrde tovarlar hám xızmetler eksportınıń dinamikası
(aylar kesiminde, mln. AQSh dollar)

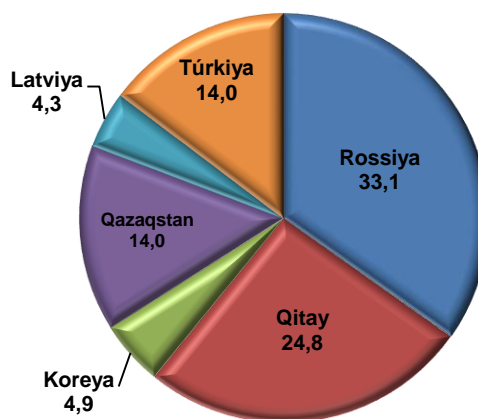

Respublika eksportında tiykarǵı sherik mámleketlerdiń úlesi
(yanvar-sentyabr)

2018 jil

2019 jil

Eksport qılınıp atırğan tovar hám xızmetlerdiń tiykarǵı bólegin Rossiya Federatsiyası, Qıtay hám Qazaqstan úlesine tuwra kelmekte. Bul bolsa ulıwma eksport kóleminiń 71,9 %ın quraydı. Rossiya Federatsiyası, Qıtay hám Qazaqstanǵa eksport qılınıp atırğan tovarlar quramına qaralsa, tiykarınan ximiyalıq tovarlar hám onnan tayarlanǵan buyımlardan ibarat ekenligin kóriwimiz múmkin.

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń tiykarǵı sherik mámleketlerge ámelge asırǵan eksport kólemi

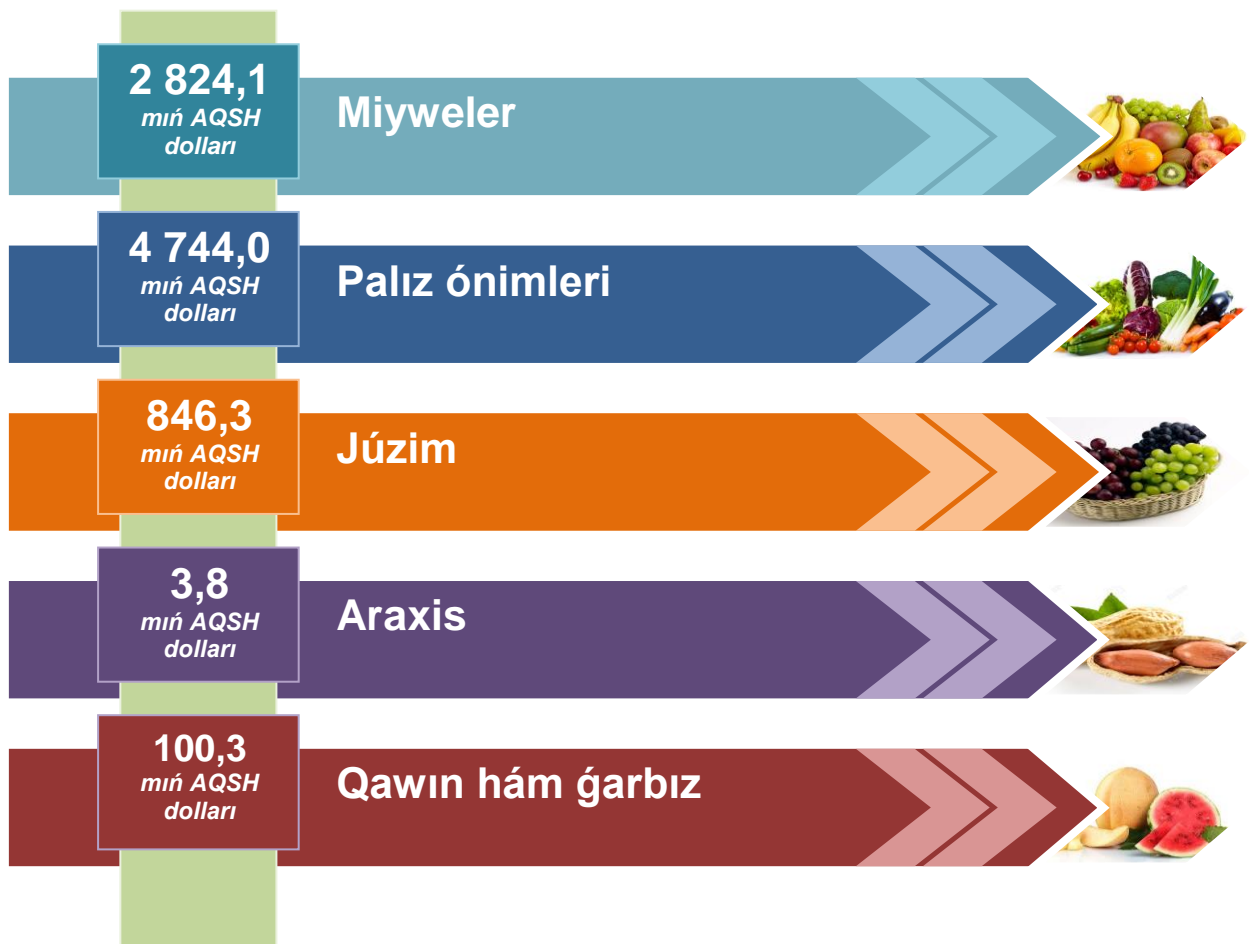
Máleket atı	Mln. AQSh doll.		Úlesi, %		Ornı	
	2018 yanvar- sentyabr	2019 yanvar- sentyabr	2018 yanvar- sentyabr	2019 yanvar- sentyabr	2018 yanvar- sentyabr	2019 yanvar- sentyabr
Rossiya	100,8	110,4	28,3	33,1	1	1
Qıtay	90,0	82,7	25,2	24,8	2	2
Qazaqstan	42,4	46,8	11,9	14,0	4	3
Túrkiya	77,9	46,6	21,9	14,0	3	4
Koreya Respublikası	6,2	16,4	1,7	4,9	6	5
Latviya	19,2	14,3	5,4	4,3	5	6
Tájikistan	1,2	2,4	0,3	0,7	11	7
Qirǵızistan	3,5	2,4	1,0	0,7	7	8
Ukraina	3,2	2,1	0,9	0,6	8	9
Irak	2,1	1,4	0,6	0,4	10	10
Estoniya	3,0	1,2	0,8	0,4	9	11

Miywe hám palız ónimleri eksporti

2019 jil yanvar-sentyabr aylarında jámi 21 772,6 tonna miywe hám palız ónimleri 8 774,9 miń AQSh dollarǵa eksport qılındı (ósim pátı– 176,0 %). Miywe hám palız ónimleriniń eksport quramına qaralsa, 2019 jıldıń yanvar-sentyabr aylarında 14 804,1 tonna palız ónimleri 4 744,0 miń AQSh dollarına eksport qılınǵan.

Sunday-aq, 4 416,4 tonna miywe hám palız ónimleri 2 824,1 miń AQSh dollarına eksport qılınǵan bolıp, eksprot kólemi ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 3 058,5 tonnaǵa kóbeygen.

Miywe hám palız ónimleriniń quramı

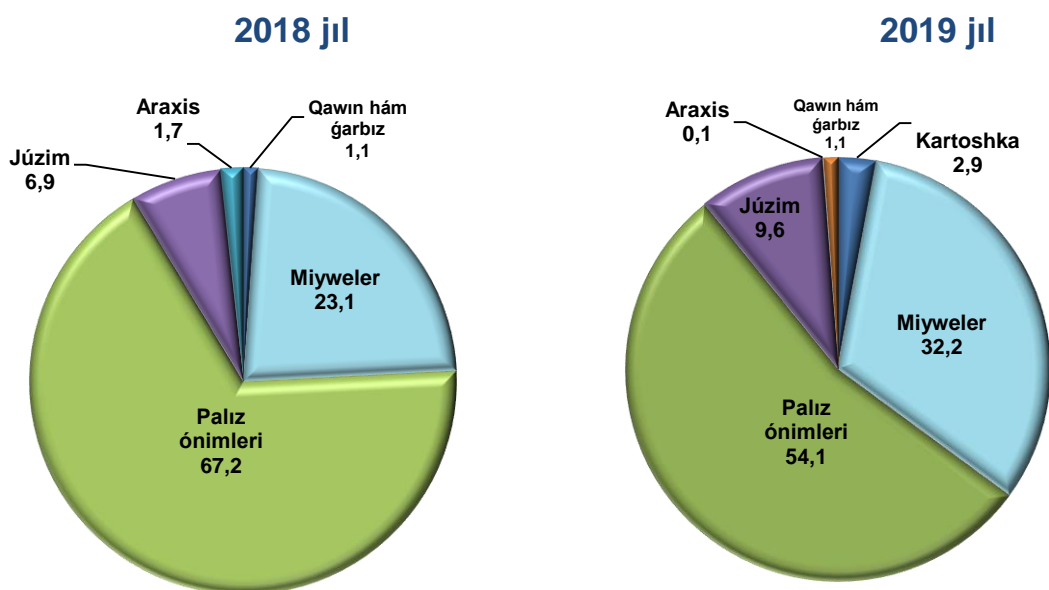

Sonı atap ótiw kerek, mámleketimizde eksport potensialın asırıw, jańa bazarlardı ózlestiriw nátiyjesinde miywe hám palız ónimleri, júzim, baw-baqsha, dánli eginler, sonday-aq, qurıtılǵan palız hám miywelerdi eksport qılıw kólemi asıp barmaqta. Sonnan, 2019 jıldıń yanvar-sentyabr aylarında júzim hám qawın-ǵarbız eksport kólemi 946,6 miń AQSh dollarına jetti (ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 2,4 esege ósken).

Respublikamızda jetistirilgen miywe hám palız ónimleriniń tiykarǵı bazarlarınıń eksport geografıyası

Mámleket atı	2018 jil yanvar-sentyabr			2019 jil yanvar-sentyabr		
	tonna	mıń AQSh doll.	úlesi, %	tonna	mıń AQSh doll.	úlesi, %
Qazaqstan	20 197,2	3 767,6	75,6	16 369,2	6 432,6	73,3
Rossiya	1 179,4	771,3	15,5	3 996,7	1 444,7	16,5
Bolgariya	-	-	-	66,7	310,6	3,5
Qırǵızıstan	-	-	-	234,9	272,6	3,1
Ukraina	-	-	-	21,5	101,1	1,2
Túrkiya	72,0	46,1	0,9	502,6	66,0	0,8
Frantsiya	-	-	-	17,5	48,6	0,6
Rumıniya	-	-	-	252,0	36,3	0,4
Türkmenistan	10,0	7,3	0,1	275,9	32,5	0,4
Qıtay	-	-	-	25,5	24,7	0,3
Polsha	-	-	-	10,1	5,2	0,1

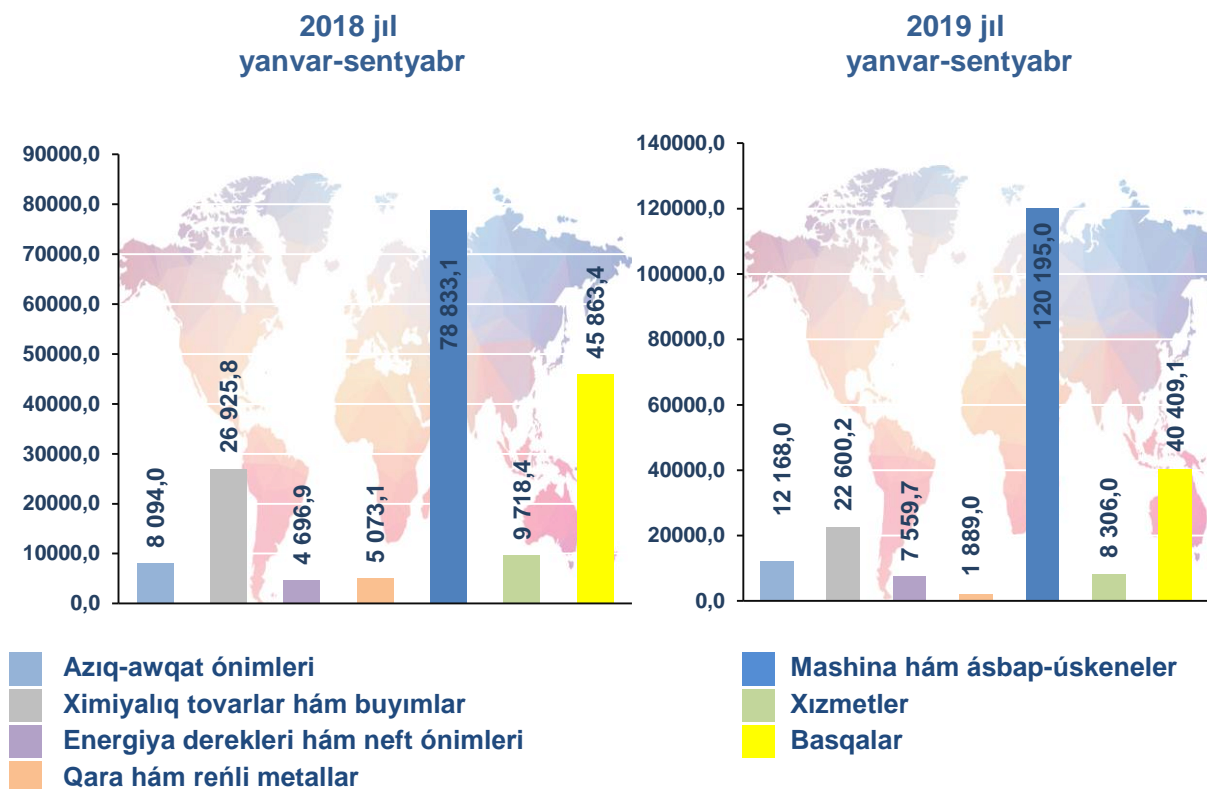
2019 jil yanvar-sentyabrde miywe hám palız ónimleriniń quramı
(ulıwma kólemge salıstırǵanda payız esabında)

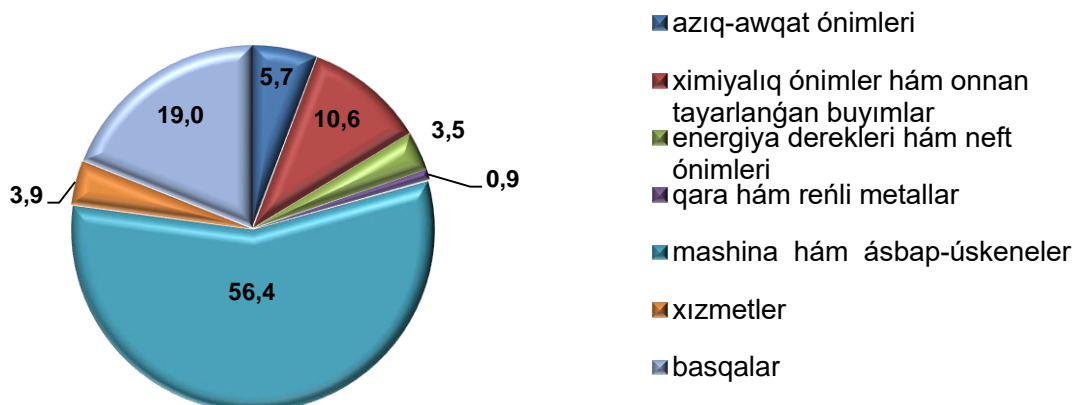
IMPORT

Usı jıldıń yanvar-sentyabr aylarında import kólemi 213,1 mln.AQSh dolların qurap, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 18,9 %ǵa ósti. Import quramında yeń úlken úles mashina hám ásbap-úskenerler (56,4 %), ximiyalıq tovarlar hám buyımlar (10,6 %), azıq-awqat ónimleri (5,7 %) hám xızmetler (3,9 %) toparları esabına tuwra keldi.

Tovar hám xızmetler importınıń quramı (mıń AQSh dollar)

Tovar hám xızmetler importınıń úlesi, (%)

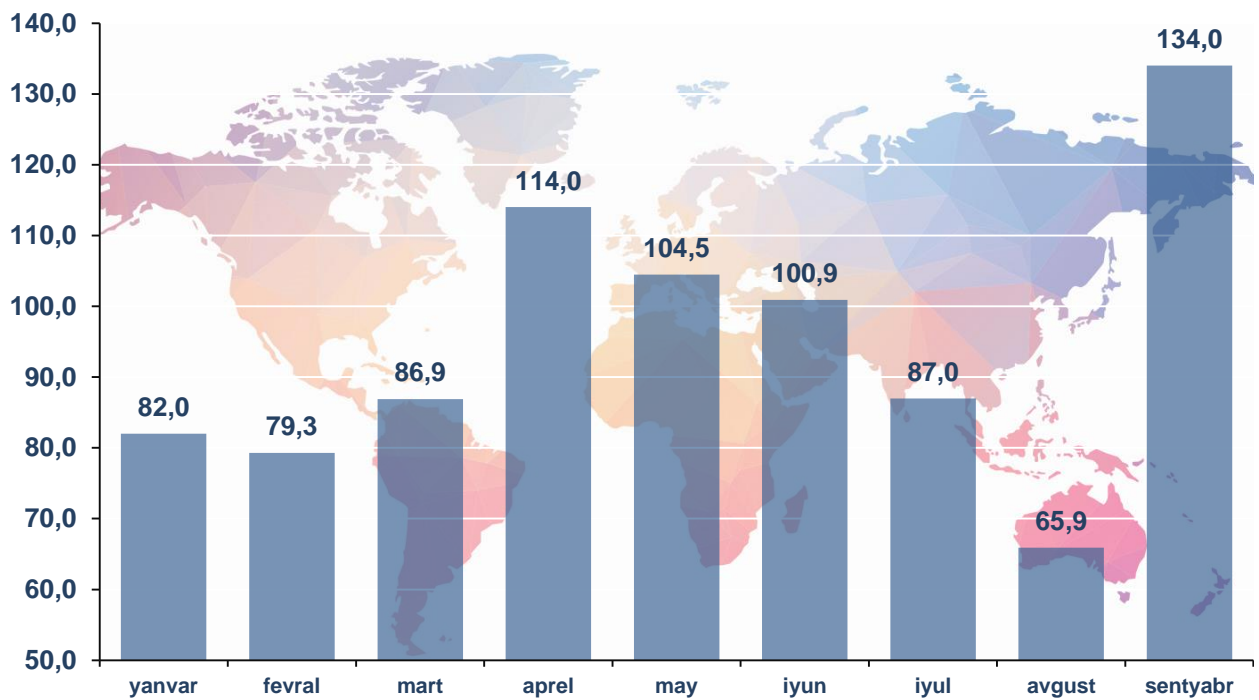

Import qurami

	Jámi			ǴMDA mámleketleri			Basqa mámleketler		
	mln. AQSh doll.	ótken jilǵa salıstırǵanda, %	jámi kólemge salıstırǵanda, %	mln. AQSh doll.	ótken jilǵa salıstırǵanda, %	jámi kólemge salıstırǵanda, %	mln. AQSh doll.	ótken jilǵa salıstırǵanda, %	jámi kólemge salıstırǵanda, %
Import	213,1	118,9	100	47,5	75,1	100	165,6	142,8	100
Azıq-awqat ónimleri	12,1	150,3	5,7	11,8	147,7	24,9	0,3	3,8 e.	0,2
Ximiyalıq ónimler hám buyımlar	22,6	83,9	10,6	2,5	71,5	5,2	20,1	85,8	12,1
Energiya derekleri hám neft ónimleri	7,6	160,9	3,5	2,1	172,3	4,4	5,5	157,0	3,3
Qara hám reńli metallar	1,9	37,2	0,9	0,5	19,2	1,0	1,4	54,4	0,9
Mashina hám ásbap- úskeneler	120,2	152,5	56,4	11,0	103,8	23,2	109,2	160,0	65,9
Xızmetler	8,3	85,5	3,9	1,1	33,2	2,4	7,2	113,0	4,3
Basqalar	40,4	88,1	19,0	18,5	54,2	38,9	21,9	186,0	13,3

Import qılınǵan tovar hám xızmetlerdiń aylar kesimindegi ósim pátleri boyınsha tómende keltirilgen maǵlıwmatlardan kóriwimiz múmkin, usı jıldıń yanvar-sentyabr ayları dawamında eń joqarı ósim pátleri sentyabr ayında gúzetildi.

Tovarlar hám xızmetler importınıń ósim pátleri dinamikası
(ótken ayǵa salıstırǵanda, %)

Soday-aq, tovar hám xızmetler importı ósim pátleriniń analizine tiykarlanıp, 2019 jıldıń sentyabr ayında import qılınǵan tovar hám xızmetler avgust ayına salıstırǵanda 68,1 %ǵa kóbeygen.

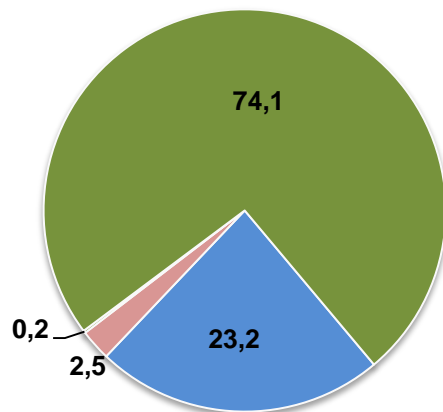
Qaraqalpaqstan Respublikasına
tiykarǵı sherik mámleketlerden ámelge asırılǵan import kólemi

Mámleket atı	Mln. AQSh doll.		Úlesi, %		Ornı	
	2018 yanvar-sentyabr	2019 yanvar-sentyabr	2018 yanvar-sentyabr	2019 yanvar-sentyabr	2018 yanvar-sentyabr	2019 yanvar-sentyabr
Qıtay	34,5	57,3	19,3	26,9	2	1
Korea Respublikası	28,1	33,6	15,7	15,8	3	2
Rossiya	43,2	28,2	24,1	13,2	1	3
Túrkiya	10,7	17,5	6,0	8,2	4	4
Qazaqstan	9,4	12,0	5,2	5,6	5	5
Vietnam	4,9	11,5	2,7	5,4	6	6

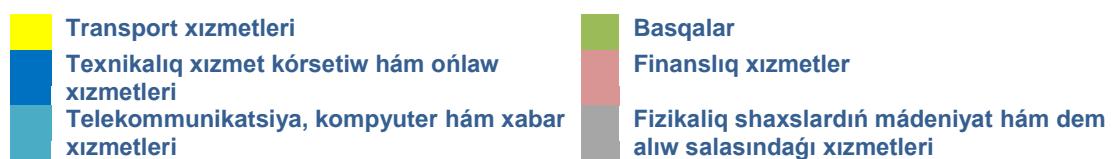
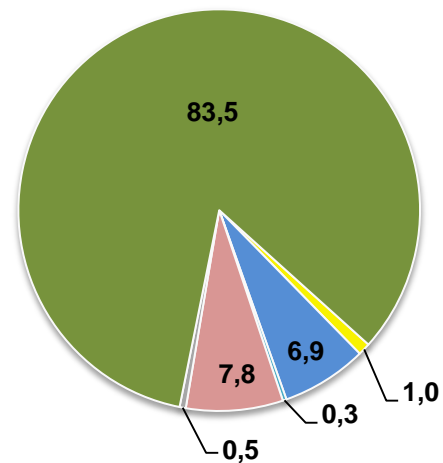
Ullı Britaniya	1,5	7,5	0,9	3,5	10	7
Iran	1,8	4,7	1,0	2,2	8	8
Latviya	3,4	3,8	1,9	1,8	7	9
Italiya	1,2	3,1	0,7	1,5	11	10
Türkmenistan	1,6	3,1	0,9	1,5	9	11
Hindistan	0,4	3,0	0,2	1,4	12	12

Xızmetler importınıń quramı, (%)

2018 jil

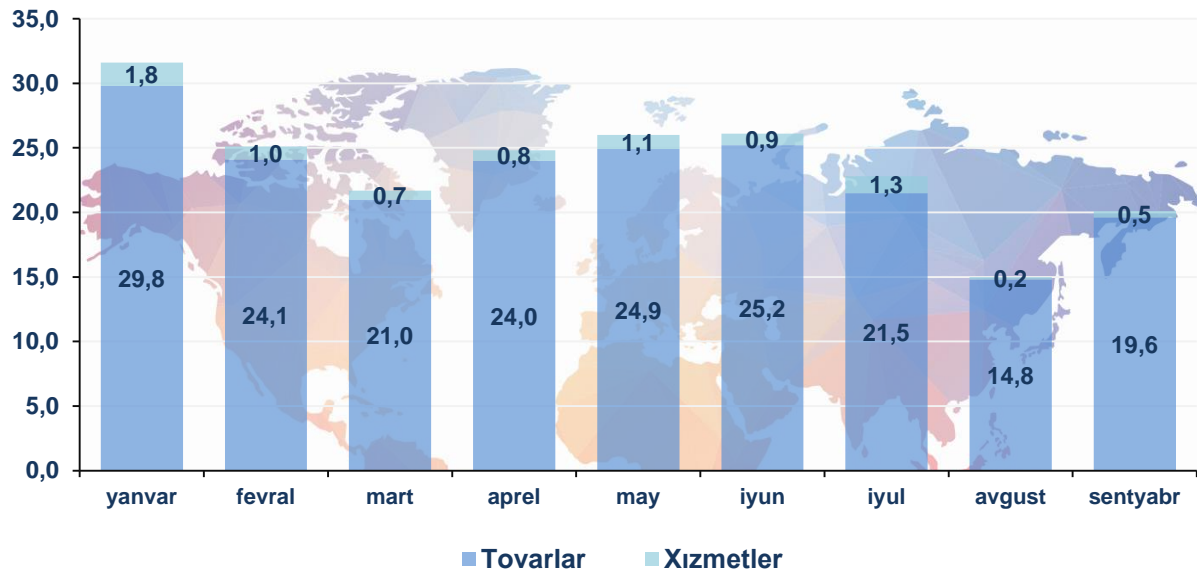
2019 jil

Xızmetler importı kólemi 8,3 mln.AQSh dolların yaǵnıy jámi import kóleminiń 3,9 %ın quradı hám ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 85,5 %dı quradı. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi basqa is boyınsha xızmetler (83,5 %) hámde finanslıq xızmetler (7,8 %)den ibarat boldı.

2019 jil yanvar-sentyabrde tovarlar hám xızmetler importınıń dinamikası

(aylar kesiminde, mln. AQSh dollar)

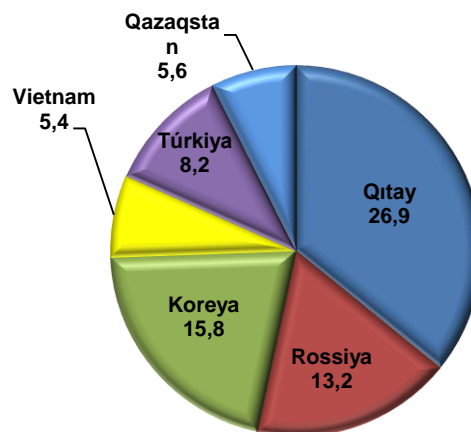
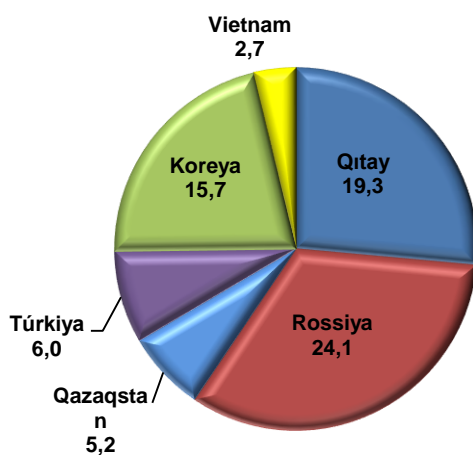
Sonıń menen birge aytıp ótiw kerek, 2019 jıldıń ótken dáwiri dawamında respublikaǵa import qılınǵan tovar hám xızmetler sentyabr ayında, avgust ayına salıstırǵanda 5,1 mln. AQSh dollarǵa kóp import qılınǵan bolıp, sonnan tovarlar 4,8 mln. AQSh dollarǵa hám xızmetler 0,3 mln. AQSh dollarǵa kóp import qılınǵan.

Respublika importında tiykarǵı sharik mámleketlerdiń úlesi

(yanvar-sentyabr)

2018 jil

2019 jil

2019 jıldıń yanvar-sentyabr aylarında respublikaǵa 45 ten artıq shet mámleketlerden tovar hám xızmetler importı ámelge asırılǵan. Sonnan 6 eń úlken bolǵan Qıtay Xalıq Respublikası, Koreya Respublikası, Rossiya Federatsiyası, Túrkiya, Qazaqstan hám Vietnam mámleketlerinen jámi import kólemi 160,1 mln. AQSh dollarǵa teń. Bul bolsa ulıwma import kóleminiń 75,1 %in quraydı.

Joqarıda aytıp ótilgen, import quramında tiykarǵı úlesti mashina hám ásbap úskeneler, ximiyalıq ónimler hám buyımlar hámde azıq-awqat ónimleri tiykarınan qaysı mámleketlerden respublikamızǵa alıp kelinip atırılǵanlıǵın tómendegi sxemalardan kóriwimiz múmkin.

Mashina hám ásbap-úskeneler import qılınǵan mámleketler

MÁMLEKET ATÍ	QITAY	VIETNAM	TÚRKIYA	ROSSIYA	UIÍ BRITANIYA
mln. AQSH doll.	53,5	11,4	10,8	6,9	6,7
Ótken jılǵa salıstırǵanda, %	179,8	2,4 e.	2,1 e.	175,9	10,7 e.
Úlesi, %	44,5	9,5	9,0	5,7	5,5

Ximiyalıq ónimler hám buyımlar import qılınǵan mámleketler

MÁMLEKET ATÍ	KOREYA RESPUBLIKASI	ROSSIYA	KATAR	QITAY	POLSHA
mln. AQSH doll.	11,4	1,5	1,3	1,2	1,2
Ótken jılǵa salıstırǵanda, %	74,5	82,4	-	156,8	7,5 e.
Úlesi, %	50,4	6,7	5,8	5,5	5,5

Azıq-awqat ónimleri import qılınǵan mámleketler

MÁMLEKET ATÍ	QAZAQSTAN	ROSSIYA	UKRAINA	TÚRKMENISTAN
mln. AQSH doll.	8,2	2,7	0,5	0,4
Ótken jılǵa salıstırǵanda, %	152,4	9,8 e.	29,4	-
Úlesi, %	67,2	22,1	4,0	3,7

Mámleketimizde sırtqı ekonomikalıq baylanıslardı rawajlandırıw boyınsha ámelge asırılıp atırǵan keń qamırawlı reformalar hám dúnya mámleketleri menen alıp barılıp atırılǵan bekkem qátnasıqlar nátiyjesinde mámleketimizdiń eksport potensialı artıp barmaqta.

Sonday-aq, húkimetimiz tárepinen bir qatar salıq, bajxana jeńillikleriniń jaratılıwı, islep shıǵarıwdı modernizatsiya qılıw hám básekege shıdamlı ónimlerdiń islep shıǵarılıwı milliy ónimlerimizdiń sırtqı bazarlarda bekkem orın iyelewi ushın imkániyat jaratpaqta.

**Sırtqı ekonomikalıq baylanıslar
hám sawda statistikası bólimi
Tel.:71-230-82-06**